
Kyrkomötet
Gudstjänstutskottets betänkande 2009:1

Nyöversättning av trosbekännelser

Sammanfattning

Kyrkostyrelsen har i sin skrivelse 2009:4 föreslagit Kyrkomötet att återkalla sitt beslut från 2008 om nyöversättning av trosbekännelser. Detta förslag har föranlett motionerna 2009:19 och 2009:48. I motion 2009:19 yrkas endast avslag på Kyrkostyrelsens skrivelse. I motion 2009:48 föreslås en språklig modernisering av trosbekännelserna, om Kyrkomötet skulle besluta enligt Kyrkostyrelsens förslag.

Gudstjänstutskottet menar, att frågan om ekumeniskt förankrade nyöversättningar av trosbekännelserna nu inte får läggas åt sidan. Därför föreslår utskottet Kyrkomötet besluta, att uppdra åt Kyrkostyrelsen att i Sveriges Kristna Råd driva frågan om en gemensam nyöversättning av trosbekännelserna, med början med den apostoliska. Då detta förslag är utskottets valda huvudlinje i frågan, föreslår utskottet att såväl Kyrkostyrelsens skrivelse 2009:4 som motionerna 2009:19 och 2009:48 avslås.

Innehåll

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut	3
Skrivelsens förslag.....	3
Kyrkostyrelsens skrivelse 2009:4, Nyöversättning av trosbekännelser	3
Motionernas förslag.....	3
Motion 2009:19 av Ola Isacsson, Nyöversättning av trosbekännelser	3
Motion 2009:48 av Hans-Olof Andrén, Försiktig språklig revision av trosbekännelserna	3
Yttrande från Läronämnden	3
Yttrande från andra utskott	3
Bakgrund.....	3
Utskottets överväganden.....	4
Reservation av Fredrik Nilsson m.fl.	5
Bilaga 1, Läronämndens yttrande 2009:5y.....	7
Bilaga 2, Ekumenikutskottets yttrande 2009:3y	8

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

G 2009:1

1. Kyrkomötet beslutar att avslå Kyrkostyrelsens skrivelse 2009:4.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå Ola Isacssons motion 2009:19.
3. Kyrkomötet beslutar att avslå Hans-Olof Andrén's motion 2009:48.
4. Kyrkomötet beslutar att uppdra åt Kyrkostyrelsen att i Sveriges kristna råd (SKR) driva frågan om en gemensam nyöversättning av trosbekännelserna med början med den apostoliska.

Skrivelsens förslag

Kyrkostyrelsens skrivelse 2009:4, Nyöversättning av trosbekännelser

Kyrkomötet beslutar att återkalla det vid 2008 års kyrkomöte givna uppdraget om nyöversättning av trosbekännelserna.

Motionernas förslag

Motion 2009:19 av Ola Isacsson, Nyöversättning av trosbekännelser

Kyrkomötet beslutar att avslå Kyrkostyrelsens skrivelse 2009:4.

Motion 2009:48 av Hans-Olof Andrén, Försiktig språklig revision av trosbekännelserna

Kyrkomötet beslutar att uppdra till Kyrkostyrelsen att lägga fram förslag till en försiktig språklig revision av trosbekännelserna.

Yttrande från Läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över skrivelsen och motionerna i *bilaga 1*, Ln 2009:5y.

Yttrande från andra utskott

Ekumenikutskottet har yttrat sig över skrivelsen och motionerna i *bilaga 2*, Eu 2009:3y.

Bakgrund

Vid 2008 års kyrkomöte motionerades i motion 2008:20 om att Kyrkostyrelsen till 2009 års kyrkomöte skulle lägga förslag till nyöversättningar av den nicenska och den apostoliska trosbekännelsen att användas i Svenska kyrkans gudstjänst. Tanken var bland annat, att nyöversättningarna skulle knyta an till de ekumeniska nyöversättningar, som antogs för gudstjänstbruk av Sveriges kristna råd 1996. Dessa översättningar ingick något bearbetade i kyrkohandboksgruppens förslag (Svenska kyrkans utredningar 2000:1) år 2000. Detta förslag lades dock aldrig fram.

Motionen (2008:20) fick en positiv behandling i gudstjänstutskottet. Kyrkomötet beslutade i enlighet med motionen, dock med den skillnaden att motionärens förslag till tidsgräns togs bort. I kyrkomötesdebatten nämndes särskilt höga krav på översättningens riktighet och språkliga kvalitet samt betydelsen av tydlig ekumenisk förankring som skäl för att ta bort tidsgränsen, som ansågs alltför snäv med tanke på kraven. I stället skulle Kyrkostyrelsen avlägga en lägesrapport vid 2009 års kyrkomöte.

Under arbetets gång har Kyrkostyrelsen uppmärksammat och diskuterat de svårigheter som finns dels i själva översättningsarbetet och dels i den inomkyrkliga och ekumeniska förankringsprocessen. Ärendet har bl.a. diskuterats i teologiska

kommittén. Kyrkostyrelsen redovisar sina överväganden i KsSkr 2009:4 och föreslår att Kyrkomötet år 2009 återkallar sitt beslut från 2008 i detta ärende.

Det är gentemot Kyrkostyrelsens förslag till beslut och till förmån för 2008 års kyrkomötesbeslut som Ola Isacsson återkommer i ärendet med motion 2009:19 med argumentation och förslag att KsSkr 2009:4 avslås.

Som en konsekvens av Kyrkostyrelsens skrivelse 2009:4 föreligger även motion 2009:48 av Hans-Olof Andrén. Denna motion tar sin utgångspunkt i den situation som uppstår, om Kyrkomötet skulle besluta i enlighet med Kyrkostyrelsens förslag. Motionären menar, att om nyöversättningen skjuts på framtiden kvarstår problemet med några ålderdomliga formuleringar och uttryck i trosbekännelserna, som i sin tur medverkar till att ge gudstjänsten en ålderdomlig prägel. Därför föreslår motionären att Kyrkostyrelsen får i uppdrag att snarast möjligt verkställa en försiktig språklig revision av trosbekännelsernas nuvarande lydelse. Av de konkreta exempel som anges kan man uppfatta förslaget som en försiktig språklig modernisering, i avvaktan på en ny översättning.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag:

1. Kyrkomötet beslutar att avslå Kyrkostyrelsens skrivelse 2009:4.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå Ola Isacssons motion 2009:19.
3. Kyrkomötet beslutar att avslå Hans-Olof Andréns motion 2009:48
4. Kyrkomötet uppdrar åt Kyrkostyrelsen att i Sveriges kristna råd (SKR) driva frågan om en gemensam nyöversättning av trosbekännelserna med början med den apostoliska.

I gudstjänstutskottet uttrycks viss förståelse för de problem, som Kyrkostyrelsen i sin skrivelse anför som skäl till förslaget att uppdraget från 2008 års kyrkomöte återkallas. Problemen gäller dels avsaknaden av aktuell ekumenisk förankring och dels själva översättningsfrågan, som är särskilt krävande i så viktiga texter som det här är fråga om.

Gudstjänstutskottet vill emellertid inte släppa denna fråga utan tvärtom driva på för att nå ett önskat resultat. Utskottet uppfattar att det är huvudsyftet med motion 2009:19.

Utskottet knyter i sin motivering an till Läronämndens yttrande, där Läronämnden hävdar behovet av att få fram ekumeniskt förankrade svenska versioner av trosbekännelserna, som kan finnas med i den handbok för Svenska kyrkans gudstjänster, som nu är under utarbetande. Även om detta av tidsskäl inte kan ske, menar utskottet att arbetet måste fortsätta. Avsaknad av ekumenisk förankring kan endast avhjälpas om processen förnyas och hålls levande. Detsamma gäller översättningsarbetet.

I diskussionen om motion 2009:48 om en lätt språklig revision av trosbekännelserna överväger slutligen åsikten att effekten av en sådan åtgärd skulle bli högst marginell och inte ge något bidrag på väg till de ekumeniska nyöversättningar som är den prioriterade frågan. Utskottet förstår motionärens överväganden, men vill inte gå den vägen utan väljer att hålla fast vid huvudfrågan om ekumeniskt förankrade nyöversättningar. Därför föreslår utskottet att motion 2009:48 avslås.

I Svenska kyrkan bör vi också stimulera arbete med att få fram nyskrivna trosbekännelser för vår tids människor på vår tids språk. Dessa skulle kunna användas i gudstjänsten på liknande sätt som exempelvis de trospsalmer, som idag kan sjungas som alternativ till de apostoliska och nicenska trosbekännelserna.

Som en beslutsmening att föreslå Kyrkomötet formuleras i utskottet följande: ”att Kyrkostyrelsen får i uppdrag att i Sveriges Kristna Råd driva frågan om en

gemensam översättning av trosbekännelserna, med början med den apostoliska”. Detta förslag bejakas av utskottet.

G 2009:1

Gudstjänstutskottet diskuterar ingående om man i sitt beslutsförslag före ovan nämnda att-sats ska bejaka eller avvisa Kyrkostyrelsens beslutsförslag. Diskussionen föranleds av frågan om vad som kan ge störst tyngd åt utskottets bestämda mening, att frågan om ekumeniskt förankrade nyöversättningar av trosbekännelserna nu inte får lämnas därhän utan ges hög prioritet i Kyrkostyrelsens arbete.

Gudstjänstutskottet beslutar föreslå Kyrkomötet att avslå Kyrkostyrelsens skrivelse 2009:4. Mot detta beslut reserverar sig Fredrik Nilsson, Christina Holmgren och Kerstin Hesslefors Persson.

Gudstjänstutskottet beslutar att avslå Ola Isacssons motion 2009:19, då den saknar förslag om hur ärendet ska föras vidare i enlighet med motionens övergripande intention.

Då gudstjänstutskottet delar den övergripande intentionen i motion 2009:19 beslutar gudstjänstutskottet enhälligt föreslå Kyrkomötet att uppdraga åt Kyrkostyrelsen att i Sveriges kristna råd (SKR) driva frågan om en gemensam nyöversättning av trosbekännelserna, med början med den apostoliska.

Uppsala den 25 september 2009

På Gudstjänstutskottets vägnar

Glenn Håkansson, ordförande

Anders Björnberg, sekreterare

Beslutande: Glenn Håkansson, ordförande, Timmy Leijen, Ulla-Britt Emanuelsson, Gun Andersson, Anna Karin Hammar, Katarina Ramnerö Ödestad, Ingegerd Flock Andersson, Gerd Johansson, Anders Åkerlund, Anna-Sara Walldén, Fredrik Nilsson, Kerstin Hesslefors Persson, Marianne Kronbäck, Christina Holmgren och Kaya Ålander.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Johan Åkesson, Anita Eiderbrant Bylund, Tommy Eriksson, Ann-Kristin Forsman,, Ann-Sofie Persson, Laila Johansson, Birgit Ahlström, Ola Isacsson, Lena Brolin, Ann-Christin Lind, Lars Arvidsson, Ingrid Skäremo och Ylva Wahlström.

Biskoparna Martin Lind och Caroline Krook har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation av Fredrik Nilsson m.fl.

Vi reserverar oss mot beslutet att avslå Kyrkostyrelsens förslag till beslut (KsSkr 2009:4) då vi delar bedömningen att det inom överskådlig tid inte går att lägga fram ett förslag i frågan om trosbekännelserna i enlighet med vad Kyrkomötet begärt 2008.

Däremot delar vi till fullo gudstjänstutskottets intentioner:

Att Sveriges Kristna Råd fortsätter driva frågan om ekumenisk nyöversättning av trosbekännelserna, i första hand den apostoliska.

Att en smärre översyn av formuleringar inte skulle vara till en hjälp just nu. Ord är aldrig bara språk, de har betydelser, nyanser och ton som påverkar innehåll och gemensam läsning.

G 2009:1

Att välkomna allt arbete som stimulerar formulering av nya trosbekännelser för vår tids människor på vår tids språk, lästa såväl som tonsatta, som ett komplement till kyrkans traditionella trosbekännelser.

Fredrik Nilsson

Christina Holmgren

Kerstin Hesslefors Persson

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2009:5y

Om ny översättning av trosbekännelserna

Läronämndens yttrande över KsSkr 2009:4, samt motionerna 2009:19 och 2009:48 angående en nyöversättning eller språklig revision av trosbekännelserna.

Läronämnden vill i frågan hänvisa till sitt yttrande Ln 2008:3y där man hävdar behovet av att

få fram ekumeniskt förankrade svenska versioner av trosbekännelserna, som kan finnas med i den handbok för Svenska kyrkans gudstjänster som nu är under utarbetande.

Läronämnden vill betona det önskvärda i att nyöversättning av de ekumeniska trosbekännelserna har ekumenisk förankring.

Uppsala den 19 augusti 2009

På Läronämndens vägnar

Anders Wejryd, ordförande

Anne-Louise Eriksson, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Anders Wejryd, ordförande, biskop Ragnar Persenius, biskop Martin Lind, biskop Erik Aurelius, biskop Hans-Erik Nordin, biskop Thomas Söderberg, biskop Sven Thidevall, biskop Antje Jackelén, biskop Carl Axel Aurelius, biskop Esbjörn Hagberg, biskop Tony Guldbrandzén, biskop Hans Stiglund, biskop Caroline Krook, Kajsa Ahlstrand, Edgar Almén, Curt Forsbring, Karin Johannesson, Fredrik Lindström, Jesper Svartvik och Kristin Zeiler.

Kyrkomötet Ekumenikutskottets yttrande 2009:3y

Nyöversättning av trosbekännelser

Till Gudstjänstutskottet

Ekumenikutskottet har getts möjlighet att yttra sig över Kyrkostyrelsens skrivelse 2009:4 *Nyöversättning av trosbekännelserna* med motionerna 2009:19 och 2009:48.

Grundläggande för utskottets överväganden är att vi delar Läronämndens uppfattning att det är önskvärt att översättningarna av de ekumeniska trosbekännelserna är ekumeniskt förankrade, vilket de nu använda översättningarna är. Vi menar därför att det är olyckligt om Svenska kyrkan ensidigt beslutar om nyöversättningar.

Vi konstaterar att det är svårt eller omöjligt att dra gränsen mellan vad som är en varsam revision och vad som är en nyöversättning. Det som i ett sammanhang uppfattas som en varsam revision kan i ett annat sammanhang uppfattas eller beskrivas som något genomgripande i sak eller principiellt. Detta gäller inte minst i en ekumenisk kontext.

Ekumenikutskottet konstaterar också att kyrkohandböckerna måste innehålla våra trosbekännelser i de senast antagna översättningarna. Slutförandet av kyrkohandboksarbetet riskerar att försenas om det finns ett aktuellt kyrkomötesuppdrag att presentera en nyöversättning av trosbekännelserna och detta översättningsuppdrag inte kan slutföras inom rimlig tid.

Ekumenikutskottet gör för sin del bedömningen att det under överskådlig tid inte finns tillräckliga förutsättningar för en bred ekumenisk enighet om nya översättningar till svenska av de ekumeniska trosbekännelserna.

Vår slutsats är att vi rekommenderar Gudstjänstutskottet att tillstyrka skrivelsen 2009:4 och avslå motionerna 2009:19 och 2009:48.

Uppsala den 24 september 2009

På Ekumenikutskottets vägnar

Gerd Gullberg-Johnson

David Axelson-Fisk

Beslutande: Gerd Gullberg-Johnson, ordförande, Bengt-Åke Gustafsson, Inger Svensson, Lars Stjernkvist, Agneta Brendt, Solveig Thorkilsson, Anna Lena Wik-Thorsell, Margareta Nisser-Larsson, Inga Alm, Erik A Egervärn, Birgitta Wrede, Angela Boëthius, Lennart Sacrédeus, Margareta Nybelius och Anki Erdmann.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Erik Jonsson, Sune Frisk, Lena Schachinger, Olof Marcusson, Karin Uggla, Mikael Härdig, Christina Andersson, Astor Karlsson, Kerstin Jönsson, Lars-Gunnar Frisk, Johan Sobelius, Margareta Ullhammar, Britta Olinder och Fredrik Sidenvall.

Biskoparna Carl Axel Aurelius och Erik Aurelius har deltagit i utskottets överläggningar.